

УВОД

Уопште, поступак подразумијева начин рада код којег је одређено да се радне операције у једнаким случајевима једнако обављају. У свакој држави, па и Босни и Херцеговини, односно Републици Српској као њеном ентитету, права и обавезе правних субјеката у вези са одређеним правним односима и правним ситуацијама регулишу се материјално правним прописима који чине садржина самог правног односа који је предмет поступка.

Управни поступак у Републици Српској уређује ЗОУП (Закон о општем управном поступку), а он подразумијева општи процесни закон чија примјена почива на принципима да се правила управног поступка која он прописује могу примјенити увијек када се рјешавају управне ствари без обзира на то који субјекат их рјешава.

Правилима овог поступка регулишу се надлежности, процесне радње (ред, ток и облик), права и дужности лица која учествују у поступку, облик и садржина акта којим се рјешава о нечијем праву, обавези или правном интересу, редовни и ванредни правни лијекови против таквих аката и њихово извршење.

Рјешавање о правима и обавезама појединаца у управним стварима једна је од најважнијих, а уједно и најосјетљивијих задаћа државне управе и других државних тијела, предузећа, установа и других правних лица, када у обављању јавних овлашћења, односно повјерених јавних послова у управним стварима непосредно примјењујући правне прописе рјешавају о правима, обавезама или правним интересима грађана, правних лица и других странака. У случају доношења незаконитих и неправилних управних аката директно се вријеђају права и правни интереси странака и других особа, али и јавни интерес. Зато је законито и правилно поступање надлежних органа у рјешавању управних ствари од посебног значаја за остваривање правне државе и владавине права. Добро и адекватно уређен управни поступак гаранција је доношења законитих и правилних управних аката.

Управне ствари могу бити разноврсне и у веома различитим областима и као такве тешко се могу подвести под само једну врсту правила управног поступка. Како постоји велики број управних органа и организација које поступају у низу управних области, немогуће је замислити да се све ситуације могу рјешавати једним управним поступком. Због тога, поред општег управног поступка који обухвата скуп правила поступања за рјешавање појединих управних ствари која су заједничка за све или највећи број области управе и важе за све органе управе које у тим областима рјешавају појединачне управне ствари, постоји и посебан управни поступак који обухвата процесноправна правила која су обично садржана у законима којима се регулише рад неког органа или материја у одређеној управној области (нпр. царине, порези и сл.), а то су правила која важе за поједине управне материје.

До кодификације правила управног поступка у свијету је дошло изразито касно, тек 1925. године у Аустрији. Стара Југославија је већ 9. новембра 1930. године донијела свој Закон о општем управном поступку, чији је први пројекат припремио академик Иво Крбек. У новој Југославији за развој управног процесног права значајно је доношење првог Закона о општем управном поступку од 19. децембра 1956. године који је од свог доношења мијењан четири пута. На подручју Федерације Босне и Херцеговине Закон о управном поступку ступио је на снагу 28. јануара 1998. године. Закон је претрпио прве измјене у 1999. години.

Република Српска донијела је свој први Закон о општем управном поступку који је ступио на снагу 26. марта 2002. године. До тог времена у Републици Српској је примјењиван Закон о општем управном поступку бивше СФРЈ. Законом су у потпуности обрађени правни институти општег управног поступка. Овај Закон је до сада два пута мијењан и допуњаван и то 2007 и 2010. године. За подручје Брчко, као дистрикта Босне и Херцеговине вриједи Закон о управном поступку Брчко дистрикта који је од свог доношења такође претрпио низ измјена.